

φεύγουν στη θρησκεία και την εθνισμό. Μπολεβίκους μᾶς λένε τώρα. Μὲ τὰ διδακτικά θὰ χαλάσωμε, λέει, τὴ θρησκεία καὶ τὴν πατρίδα. Καὶ ἄρχισαν νὰ φλυαροῦν κάθε μέρα στὸν τύπο. Θέλουν νὰ φέρουν πάλι τὸ ζήτημα στοὺς δρόμους. Μὰ ὁ σπόρος ἔχει πιά σπαρθεῖ καὶ δὲν ξεριζώνεται.»

* * *

Ἡ ἴδια ἐφημερίδα στὸ φύλλο τῆς 8ης Μαΐου δημοσιεύει τὸ ἀκόλουθο ὠραῖο χρονογράφημα, ποὺ δίνει μιὰ ἰδέα τοῦ καθαρευουσιάνικου μυαλοῦ.

«Ἡ Ἀργυρῶ, ἡ θυρωρὸς τοῦ σχολείου Ζαγαζίκ, καμάρι τῶν ἀντιπάλων τοῦ Ἰορδανίδη καὶ ἐκπροσώπησις τῆς ἰδεολογίας των, μοῦ δίδει ὅλην τὴν οὐσίαν τῆς ὑπάρξεώς της τὴν στιγμήν ποῦ συναντῶ στὴν ἀκρογιαλιά τὰ παράξενα αὐτὰ ψωφίμα.

Μιλοῦσα μὲ τὰ παιδιά τοῦ σχολείου Ζαγαζίκ περπατῶντας στὸ προαύλιο καὶ ἤκουα τίς δροσερὲς ἐντιπώσεις των ἀπὸ τὴν ἐκδρομὴ τους μὲ τὸν κ. Ἰορδανίδη στὸ Μιτ Γάμρ, ὅταν μοῦ ἔδειξαν τὴν Ἀργυρῶ.

Ἀπαράλλακτα ὅπως ἀνάμεσα στὰ κοχύλια συναντοῦμε τὸ κούφιο κέλυφος τοῦ ἐξοφλημένου ἀχινοῦ.

Ἔσπευσα νὰ τείνω τὸ χέρι μου πρὸς τὴν Ἀργυρῶ, προστατευόμενο ἀπὸ πέτσινο γάντι. Κάποια ἐξάσκησις εἰς ἀηδίας εἶναι ὠφέλιμος εἰς τὴν ζοήν....

Καὶ εἶπα τότε πρὸς τὴν Ἀργυρῶ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ εἴπῃ κανεὶς πρὸς αὐτὴν τὴν ψυχὴν τῆς ἀντιδράσεως πρὸς τὰ κατὰ ἔργα.

— Τί πράγματα ἀκούω, κυρία Ἀργυρῶ ;

Ἡ Μαργαρίτα δὲν ἀπήντησε πρὸς τὸν Φάουστ κομπότερα, διότι πάραυτα μοῦ ἀπεκρίθη :

— Κυρία ἐγὼ δὲν εἶμαι, εἶμαι κορίτσι, (80 ἐτῶν).

Ἄλλὰ, κύριέ μου, πρώτη φορὰ βλέπομεν κι' ἐγὼ κι' ὁ Σταμάτης τέτοια πράγματα.

— Ποιὸς εἶναι ὁ Σταμάτης, ἀδελφὴ Ἀργυρῶ ;

— Ὁ φύλακας.

— Καὶ δὲν φωνάζατε ;

— Ἄν μιλήσαμε ; Βαρεθήκαμε πιά ! Τὰ εἶπα, μίλησα, ξαναμίλησα, ὡς ποῦ ἔγινα κακὴ ! !

Μοῦ μιλοῦσε σιγά, ὡς ἤρμοζεν εἰς τὴν ἐκμυστήρευσιν.

— Εἶχαμε τὸ σχολεῖν στὴ μέση τῆς ἀλλῆς, κύριε, κι' εἶτοι ἔξομα ποιά εἶνε τὰ κορίτσια, ποιά τ' ἀγόρια. Ἦρθε τώρα ὁ θεομπαίχης ὁ διευθυντὴς κι' ἔβγαλε τὸ σχολεῖν κι' ὅλα γίνηκαν ἕνα. Ἐγὼ κι' ὁ Σταμάτης εἶπαμε δεξιά-ξερθὰ νὰ πάρουν τὰ παιδιά τους οἱ ἄνθρωποι.

— Ὁ Σεβασμιώτατος τὰ ξέρει ;

— Καὶ βέβαια. Ἦσαν-ἴσως μοῦ εἶπαν τὰ παιδιά (οἱ δασκάλοι) πῶς θὰ τὰ ποῦνε αὐτὰ στὸν τύπο.

— Ὁ διευθυντὴς, ἀδελφὴ Ἀργυρῶ, δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ ;

— Στραβοκέφαλος ! Ἄκου νὰ ἰδῆς : Προχτὲς ἡ Ζαφείρω (μιὰ μαθήτρια) ἔκαμε κάτι καὶ εἶπα τοῦ διευθυντῆ νὰ βάλῃ τὰ παιδιά ὅλα νὰ τὴ φτύσουν. Καὶ γέλασε ὁ κακοῦργος ! Εἶναι τούτα πράγματα ;

Ἔκαμα δυὸ βήματα πίσω καὶ ἔσπευσα νὰ ζητήσω βοήθειαν ἀπὸ τὰ παιδιά.

Ἀργότερα, μετὰ τὸ μεσημέρι, μιλοῦσε μὲ τὸν κ. Ἰορδανίδη γιὰ τὴν ἐπίδραση τῆς χειροτεχνίας στὴ ζωικὴ ἐκδήλωση τοῦ παιδιοῦ.

Ἐνεφανίσθη ἡ Ἀργυρῶ.

— Κύριε διευθυντή, ἀκόμη ἡ ὥρα 1 1)2 κι' ἤλθαν τὰ στρίγγιλα κι' ὅλας. Πῆς τους νὰ ξεκουμπιστοῦν ὡς ποῦ νᾶρθῃ ἡ ὥρα δύο....

Ἦμπορούσαμεν ἀλήθεια νὰ κλάψομεν. Τὰ παιδιά ἤρχοντο ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν κίνησιν καὶ τὸ φῶς ἐνωρὶς στὸ Σχολεῖο. Ἡ Ἀργυρῶ δὲν τὰ ὑπέφερε. Ἦταν στρίγγιλα.»

Στὸ σημεῖο αὐτὸ σταματοῦνε οἱ πληροφορίες μας. Ὑποσχόμεθα νὰ σᾶς κρατήσομε ἐνήμερους τῆς διδακτικώτατης αὐτῆς ἱστορίας ἕως τὸ τέλος της.

ΦΑΡΑΩ

Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΑ

Ἀθήνα 10—6—19

Ἀγαπημένε «Νουμά»,

Μπράβο σου γιὰ τὸ ξεκέπασμα τοῦ Γιανιοῦ ποὺ ἔκανες. Τοῦ ἔβριξε μὰ τὴν ἀλήθεια, ἀφοῦ ἡ μόνη του σκέψη μὲ τὴ λογοτεχνία εἶτανε πάντα νὰ βρίζῃ τοὺς λογοτέχνες. Μὰ καὶ ἡ μόνη του σκέψη μὲ τὸ σοσιαλισμὸ εἶτανε πάντα νὰ βρίζῃ τοὺς σοσιαλιστὲς. Ποιὲ του δὲν ἔγραψε δυὸ ἀράδες ποὺ νὰν τοῦ δίνοντε τὸ δικαίωμα νὰ μιλήῃ γιὰ λογοτεχνία, καὶ ποτέ του δὲν ἔγραψε ἄλλες δυὸ ἀράδες ποὺ νὰν τοῦ δίνοντε τὸ δικαίωμα νὰ φηγοράσῃ γιὰ σοσιαλιστὴς. Φαντάσου ποῦ σ' ἕνα τελευταῖο τοῦ ἄρθρου στὴν «Κοινωνία» του ἐξαγακτήρισε τὸ Ἀυστριακὸ κράτος στὴν ἀρχὴ «σοσιαλιστικὴ δημοκρατία» καὶ στὸ τέλος «σοσιαλ-πατριωτικὸ κράτος». Καὶ στὸ ἴδιο ἄρθρο ἔδωσε καὶ τὴν ἀκόλουθη πολέμιμη πληροφορία, ποὺ οὔτε ἡ ἀμάθεια τοῦ Μαχαίρα ἀπὸ τὰ σοσιαλιστικὰ πράγματα, δὲν τὴ συχωράει. Ἐγραψε λοιπὸν πὼς πρωθυπουργὸς τῆς Ἀυστρίας εἶναι ὁ πατέρας Ἀντιλερ—ὁ Βίκτωρ Ἀντιλερ—ποὺ ὁ καημένος πέθανε ἐδῶ καὶ πολλοὺς μῆνες. Καὶ πὼς ὁ γιὸς του Φοίτς Ἀντιλερ εἶναι ἄλλως ἕνα σπουδαῖο πρόσωπο, ἐνῶ ὅλος ὁ κόσμος ἔξερει πὼς εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀυστριακῆς Δημοκρατίας.

Μὲ ἀγάπην

ΕΝΑΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΗΣ

«ΤΟ ΥΔΡΟΔΟΧΕΙΟΝ»

Ἀγαπητὲ «Νουμά»,

Σὲ παρακαλῶ αὐτὰ τὰ λίγα νὰ τὰ δημοσιεύῃς γιὰ νὰ δοῦνε ἄλλη μιὰ φορὰ τίς κατατιέτες των οἱ δασκάλοι, ὁ Χατζηδάκις καὶ πεθερὰ του καὶ οἱ καιρὸς εἶναι νὰ πάντουν οἱ κύριοι τὴν ταχτικὴ τους καὶ νὰ εἰσαχθῇ καὶ ἡ ἐθνικὴ μας γλῶσσα στὰ Γυμνάσια. Προχτὲς στὸ Στάδιο ποὺ δίνανε τὰ βραβεῖα τοῖς ἐπιτυχόντας μαθητὲς στοὺς σχολικοὺς ομογεντικοὺς ἀγῶνες, δὲν ἔξερω ποιὸς τότε γράφει μὰ ὁ κ. Νικολόπουλος τὸ διάβασε, ὁ μαθητὴς Α. λαμβάνει ἔσοδοχοχεῖον, νὰ τὸ ποῦμε στὴ ζωιανὴ μας παγοῦσι ξέρετε τί ἀκούσθηκε τότε ἀπὸ τοὺς μαθητὲς ; Ἀ, ἀῖ! Τότε ὁ κ. Νικολόπουλος γέλασε καὶ γύρισε πρὸς τὸν κ. Χουσιόγη ποὺ καὶ αὐτὸς γέλασε καὶ ὅλη ἡ ἐπιτροπὴ. Κρίμας νὰ μὴν εἶτανε καὶ ὁ κ. ὑπουργός. Ὁ Χατζηδάκις ἂν τὸ μᾶθη αὐτὸ θὰ λυσάξῃ, ὁ Μιστριώ-

της από μέσα στο τόφο του ξέρεις τι κατάρεις να μᾶς
πῆ.

Μὲ πολλή ἀγάπη
Ν. Γ. ΔΟΜΕΝΙΚΟΣ

ΚΡΥΦΟΙ ΣΚΟΠΟΙ

Ἀγαπητέ μου «Νουμά»,

Στὸ τελευταῖο φύλλο σου, ἀνάμεσα στὴν ἴσση ἐκ-
λεχτή σου ὕλη, ξεχώρισα κ' ἓνα γράμμα τοῦ κυρίου
Καλογεροπούλου πὸν μ' ἔκανε νὰ μάθω κ' ἐγὼ δι-
ή Ι. Σύνοδος σκέφτεται νὰ διαλύσῃ τὰ μοναστήρια,
μόνο καὶ μόνο γιατί δὲν τοὺς θρῖσκει κανένα σκοπὸ.

Ὁ κ. Καλογερόπουλος, σὰν βυζαντινολόγος πὸν
εἶναι, μᾶς ἔδειξε μὲ τὰ πολὺ σωστά του λόγια πῶς
τὰ μοναστήρια (τὰ χτήματα δηλ.) πρέπει νὰ διατη-
ρηθοῦνε σὲ καλὴ κατάσταση, ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν
τέχνη τουλάχιστο πὸν ἴσοι της θάματα ἔχει κεῖ μέ-
σα κρύβει καὶ πὸν μὲ τὴν ἐγκατάλειψη τοὺς θὰ ρη-
μάξουν σὸ πέρασμα τοῦ χρόνου.

Ἀγκαλιά, θὰ μοῦ πῆς, πῶς νὰ τὸν σκεφτοῦν οἱ
σεβασμιώτατοι ἓνα τέτιο σκοπὸ! Κι ἐγὼ σοῦ λέω
πῶς καλύτερα θάτανε γι αὐτοὺς νὰ ψάξουν καὶ νὰ
βρουν τί κρυφὸ σκοπὸ ἔχουν τὰ ξενικὰ μοναστήρια
πὸν καμόνοντας πῶς δασκαλεύουν ξένες γλώσσες τὸν
ἐφαρμόζουν ἀτιμωρητὶ καὶ φέρουν μάλιστα
καὶ ἀγλαοὺς κ α ρ π ο ὺ ς.

Ἄν ψάξουν καὶ τύχει καὶ δὲν τὸν βροῦν, ἐγὼ
τοὺς δίνω τὸ λόγο μου νὰ τοὺς τὸν ἀνακαλύψω καὶ
νὰ τοὺς δώσω κὶ ἄλλας τ' ὄνομα μερικῶν φροσιῶν
ποῦφερε ἢ σοπρά του.

Σ ὄ ρ α

Μὲ ἀγάπη
GRACIELLA

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

Φίλε Ταγκόπουλε,

Διαβάζοντας τὸ βιβλίο σου «Πίσ' ἀπ' τὰ Κάγκε-
λα», φαντάστηκα πῶς κάποιος Ροῦσσοσ σθηγογράφας,
περνώνας ἀπὸ τὸν τόπο μας, σὰν εἶδε τὴ διαφθορὰ
πὸν βασιλεύει ἐδῶ, καὶ τὸν κακὸ δρόμον ὅπου ἔχει
ὀδηγήσει τὰ νέα παιδιά ὁ ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΗΣ
ΑΡΛΟΥΜΠΑΣ, ἐπόνεσε κ' ἔγραψε τοῦτο τὸ βιβλίο,
πὸν ὡς ἥλιος νὰ φωτίσῃ, νὰ ἰδοῦν τὰ μάτια τῶν νέ-
ων παιδιῶν, ποῦθε νὰ παίρνουν τὰ θέματά τους καὶ
πῶς νὰ τὰ ἐκφράζονται, ἀνίσως κὶ αἰσθάνονται μέσα
τους τὴν ἀνάγκη νὰ δουλέψουνε γιὰ νὰ ἐξυψώσουν
τὴν ἀνθρώπινη συνείδηση, ποῦναι ὁ κύριος σκοπὸς
τῆς Τέχνης.

Μὲ ἀγάπη
ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑ ΤΟ «ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟ»

Ἀγαπητέ «Νουμά»,

Καὶ πὸν διάβασα σὺς ἐφημερίδες μ' ἔκαμε νὰ
θυμηθῶ τὴν ἀξέχαστη ἐποχὴ «τῶν ἀφορεσμῶν καὶ
τῶν ἀναθεμάτων», τὴν ἐποχὴ πὸν μιὰ διαδήλωση
ἀπὸ καμιά σαρανταριά φοιτητὲς εἶχε τὴ δύναμη νὰ
κόψει κεφάλια, νὰ ρίξει Κυβερνήσεις, νὰ κρεμίσῃ
θρόνους! Μιὰ σκοτεινὴ, μαύρη ἐποχὴ πὸν πέρασε
γιὰ νὰ μὴ ξαναγυρίσει πιά!...

Ὡστόσο ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἔχει τὴ

γνώμη πῶς ἡ ἐποχὴ κείνη ζεῖ καὶ βασιλεύει* ἀλ-
λοιῶς δὲν μπορεῖ νὰ δικαιολογήσει τὴν ἀνάμειξή του
σὲ πράματα πὸν δὲν ἔχουν καμιά σκέση μὲ τὸ ράσο.

«Οἱ ἄθεοι... οἱ μασόνοι! δὲ θὰ κάμουν ἐκεῖνο πὸν
θέλουν»—φωνάζει ὁ Πανιερώτατος κὶ ἀρπάζοντας
τὸ πετραχῆλι ἐτοιμάζεται γιὰ τὸν ἀφορεσμὸ!

«Τί ἔχεις Γιάννη; "Οἱ εἶχα πάντα!..»

Μὰ Σεβασμιώτατε, τί θέλετε νὰ κάμειτε;

Νὰ πετάξετε ἀπὸ τὸ σκολειὸ τὴ Δημοτικὴ γλώσ-
σα; Πέστε το καθαρά, μὴν ἀνακατεῦτε τὴ θρησκεία..

... Τί νὰ Σᾶς πῶ! Σᾶς παραδέχομαι γιὰ ἓναν
ἔξυπνον ἄνθρωπο, γιὰ ἓναν καλὸ Δεσπότη, ἴσως-ἴ-
σως καὶ γιὰ ἓναν καλὸ δημοσιογράφο, (θυμᾶμαι τὶς
περίφημες συνεντεύξεις σας γιὰ τὴν ἐν τ ε κ ἀ τ η
ὦ ρ α), ὅμως ἐε μπορῶ νὰ Σᾶς παρωδεχῶ καὶ γιὰ
γλωσσολόγο!

Μπορεῖ ἡ σοφή Σας γνώμη νὰ θαρῶναι σὲ ἄλλα
ζητήματα: λ. χ. σὸ ζήτημα τῆς κοινῆς τῶν κληρι-
κῶν, τῶν καλογερικῶν προσόντων κλπ., δὲ λογαριά-
ζεται ὅμως καθόλου—πίστετέ με, Σεβασμιώτατε—
σὸ ζήτημα πὸν θέλετε ν' ἀνακατεῖτε. Τῶσον
λύσει, βλέπετε, ἄλλοι μεγάλοι, πολὺ πὸν μεγάλοι ἀπὸ
Σᾶς!

Προτοῦ κάμειτε τὴν ἀπόπειρα, Σεβασμιώτατε, ἔ-
πρεπε νὰ θάλετε τὸ χέρι στὴν καρδιά, ἔπρεπε νὰ συλ-
λογοιστεῖτε πῶς δὲν εἶναι σωστὸ τὸ λαὸ, τὸ φτωχὸ,
τὸν εργατικὸ, τὸν πεινασμένον μὰ τίμιον λαὸ, πὸν μό-
λις τώρα ἀρχινάει νὰ ξεσκλαβώνεται, νὰ τὸν ρίξομε
πάλι στὴ σκλαβιά, νὰ τὸν ἔχομε ἀλυσοδεμένον...

Δὲν κάνετε καλλίτερα, Δεσπότη μου, μιὰ περιο-
δεία νὰ ἰδῆτε τὰ χάλια τῶν παπᾶδων Σας; Δοκιμά-
στε καὶ θὰ ἰδῆτε πῶς ἔχετε μὲδλικὴ δουλειά!

*Αθήνα 9—6—1919

Μὲ ἀγάπη

ΣΚΡΙΠΕΡΙΑΤΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ

*Ἄν τις πόρτες σου ἀνοίξῃς

Στοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς λογίους τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ κράτους

*Ὡ τί ἔχεις νὰ τραβήξῃς!

*Ὅλοι οἱ Ἕλληνες θὰ θέλουν νὰ τοὺς κάνῃς ἀθανάτους.

ΝΕΙΛΟΣ ΛΕΡΝΗΣ

ΣΕ ΛΟΓΙΟ

Μιὰ καὶ στὴν Τέχνη ἔχεις σὺ Γρηγοριανὸ βασιλεῖο
τί ἀποροῦν πῶς ἐρριξες καὶ «Πετριῆς στὸν ἥλιο;»

ΣΤΑ ΓΛΩΣΣΑΜΥΝΤΟΡΑΚΙΑ

*Ἐπήρες μ' ἄλλους τὸ στρατὶ, Στρατῆ, τὸ μοναπάτι
τὸ μονοπάτι βγάζει σας στὴν πόρτα τοῦ Μεγάρου.

*Ἄνοιξε, πόρτα πάνσοφη καὶ σεβασμιωτάτη,

τό ρέμα, πάει, μᾶς ἐπνίξε τοῦ μαλλιαροῦ χειμάρρου!

ΤΣΟΠΑΝΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΣΥΜΜΑΧΟΥΣ

*Ἄν θέτε εἰρήνη σίγουρη στὴ Γῆ μετὰ τὴ νίκη,

Βάλτε καὶ γιὰ τὴ γλώσσα μας ἓν ἄρθρο στὴ συνθήκη!

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΑΠΑΧΗΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

== Γραφεία, Σοφοκλέους 3 ==

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐσωτερικοῦ: Ἐτησίᾳ Δρ. 10.— Ἐξάμηνῃ Δρ. 6.—

Ἐξωτερικοῦ: > Φρ. 15.— > Φρ. 8.—

Κάθε φύλλο λεπτά 25

Ἀγγεῖλαι καὶ διαφημίσεις διαχ. 2 ὁ στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Η ΑΠΟΦΑΣΗ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας πού ἀνακοινώθηκε στίς ἐφημερίδες νά ἐνεργήσει τιμορίες ὄλων τῶν ὑπαλλήλων πού συμπήξανε στό Μητροπολιτικό μέγαρο τόν περίφημο ἐκπαιδευτικό σύνδεσμο γιά τή σωτηρία τῆς καθαρεύουσας, δέν τιμᾷ διόλου τήν Κυβέρνηση καί δέν ἀνταποκρίνεται διόλου πρὸς τὸ φιλελεύθερο πρόγραμμά της. Ὁ «Νουμάς», πού εἶναι γνωστὲς οἱ ἰδέες του κ' ἡ ἀδιάλλαχτη στάση του στό γλωσσικὸ ζήτημα, ποτὲ δὲν θὰ ἐγκρίνει καί θὰ πολεμήσει ἀλύπητα κάθε μέτρο τῆς Πολιτείας πού σκοπὸ του θάχει νά βουλώσει τὰ στόματα τῶν ἐναντιοφρονούντων. Ὅχι, κύριοι φιλελεύθεροι τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας! Ἔχουνε κ' οἱ καθαρευουσιάνοι τὸ δικαίωμα νά μιλήσουνε, νά ἀμνηστῶνε, νά πολεμήσουνε γιά τίς ἰδέες τους καί κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς ἀφαιρέσει αὐτὸ πᾶν δικαίωμα. Μόνο στήν περίπτωση πού θὰ ζητούσανε νά φέρουνε πάλι τὸ ζήτημα στοὺς δρόμους ἢ νά ἐνεργήσουνε μὲ τρόπο ὀχλοκρατικὸ ἢ νά τοῦ δώσουνε ἄλλη κατεύθυνση γιά νά ἐξυτηρητῆσουνε ἀνίερους σκοπούς, μόνο τότε ἔχει τὸ Ὑπουργεῖο δικαίωμα νά ἐπέμβει. Νὰ ζητᾶτε νὰ τοὺς κλείσετε τὸ στόμα προκαταβολικά γιὰ τὴν ἔξοχον ἡμεῖς σήμερον νᾶχετε τὴ δύναμη, γιά νά μπορέσει ἡσυχὰ ὁ κ. Ξενοπούλου νά ἀποτελειώσει τὴ σύνταξη τοῦ καινούριου ἀναγνωστικοῦ, εἶναι πράξη ἀνελεύθερη πού στίς στῆλες τοῦ «Νουμά» δὲν θὰ βρεῖ ποτὲ ἔλεος. Ἐπιτέλους ἄς νίνουμε καί λίγο πρωτότυποι. Ἐπειδὴ μιὰ φορὰ οἱ καθαρευουσιάνοι πάσανε τὸν κ. Παλαμᾶ καί τὸν κ. Πασοῦτη, δὲν εἶναι καμιὰ ἀνάγκη νὰ τοὺς ἀντινοιάσουμε πῶσα πόνοντας κ' ἡμεῖς τὸν κ. Χατζηδάκη ἢ τὸν κ. Κουλουμβάκη. Καί στὰ τελευταῖα δὲν εἶναι ὑπογεωμενίνοι ὅλοι νά θαυμάζουμε τὰ «Ψηλὰ Βουνά» τοῦ κ. Ζαγ. Παπαντωνίου. Οὔτε ποέπει νὰ τοὺς ἀπαγονίσουμε γιὰ τὸ δασυλόγονο τὸ κυβερνητικὸ γλωσσικὸ ποδόσφαιρο. Κανεῖς, ἔστω κι ἂν εἶναι ὑπάλληλος, δὲν εἶναι ὑπογεωμενίνο νά σωφρονεῖ πέσα ὡς πέσα μετὰ τὴν Κυβέρνηση. Ἄλλοι οἱ ὑπάλληλοι ἀορίσανε νά προβαλῶναι καὶ σὲ ἀπερνίες κ' ἡμεῖς θὰ τοὺς πάψουμε ἀπλῶς γιὰ τὸ δασυλόγονο σ' ἓνα ζήτημα καί ζητοῦναι νά ἐπιβάλωμε τὴ γνώμη τους: Ἄς ἐξακολουθήσωμε κεῖνοι τὸν ἀγῶνα τοὺς κ' ἡμεῖς τὸ δικὸ μας. Ἀπὸ τὴ σύγκρουση θὰ πεταχτεῖ ὁ σπινθὴρας τῆς ἀ-

λήθειας. Καί μᾶς φαίνεται ἀπελπιστικά θλιβερὸ πῶς τὴ στιγμή πού οἱ καθαρευουσιάνοι μᾶς ῥίχνουνε τὸ γάντι, τὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας δὲν βρῆκε τίποτα ἄλλο νὰ τοὺς ἀντιτάξει παρὰ τὴ φοβέρα τῆς πάσης. Μὰ μὲ τὴ μέθοδο αὐτὴ μπορεῖ νά ἐνεργεῖ ὅποιος ζητάει ἀπλῶς νά σώσει τὸ τομάρι του, ὄχι ὅποιος πολεμᾷ γιά μιὰ ἰδέα πού θέλει λευτεριά καί φῶς.

Τ Ο ΟΤΙ ὁ «Νουμάς» ἔχει τὴ γνώμη πῶς μιὰ φιλελεύθερη Κυβέρνηση δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νά ἐνεργήσει καμιὰ καταδίωξη ἐναντίωσιν τοὺς ὑπαλλήλους της πού μέσα στὰ ὄρια πάντα τῆς νομιμότητος θὰ τύχαινε νά διαφωνήσουνε μαζί της σὲ κάποια ζητήματα καί μάλιστα φιλολογικά, δὲ σημαίνει πῶς ἔχουμε καμιὰ διάθεση νά φανοῦμε ἀπέναντι τοὺς καθαρευουσιάνους λιγώτερο ἀμείλιχοι τὴ στιγμή πού θάποφασίζανε νά κινηθοῦνε ἐναντία στήν ἰδεολογία μας. Ὁ «Νουμάς» δὲν μπορεῖ σήμερον νά προδώσει τὴν παράδοσή του γιά κανένα λόγο. Αὐτὸς πού πρωταγωνίστησε πάντα στὸν ἀγῶνα, δὲ θὰ λείψει καί τώρα καὶ πάντοτε νά κάνει τὸ καθήκον του. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ Πολιτεία θὰ μᾶς βρεῖ στό πλεῦρό της, ἴσιους πάντα κ' ἀμείλιχους. Κεῖνο πού πρέπει νά ἐννοηθεῖ ἀπὸ ὅλους εἶναι πῶς ὁ «Νουμάς» δὲν κάνει κανένα ἀγῶνα προσωπικό. Ὅσοι νομίζουμε τὸ ἀντίθετο θὰ πῆ πῶς δὲν ξέσουνε τὸ «Νουμά» καί δὲ σέβονται τὴν ἱστορία του. Ὁ «Νουμάς» στό γλωσσικὸ ζήτημα δὲν ξέρει πρόσωπα. Κι ἂν μιλάει κάποτε γιά πρόσωπα μὲ κάποια δομῆτητα πού κάνει αἴσθηση, εἶναι γιὰ τὸ «Νουμάς» πιστεύει μὲ φανατισμὸ στό δημοτικισμὸ καί θὰ ἤθελε ὅλοι οἱ οἰσιδεάτες του νά βολέσκονται στό ἴδιο ἴσιος. Τοὺς σιθισασινοὺς χριτῆσαι πού νομίζουμε πῶς θανατώνουνε τὸν ἀγῶνα. Τὴ στιγμή πού θὰ ἰδοῦμε ὅλους νά ἀγολοιθοῦνε τὸν ἴσιο, πλατὺ δόδιο, οἱ ποῶτοι πού θὰ τοὺς γελοιοποιήσωμε θὰ εἶμαστε ἡμεῖς. Μὰ στὴ μάχη πού μᾶς ποικαλοῦνε σήμερον οἱ καθαρευουσιάνοι θὰ μὴ βορῶνε ὅλους ἐνομένους. Ἀν εἶμαστε βέβηλοι τόσο ἀνόητοι γιά νά μὴ καταλαβαίνουμε πῶς ποῶτα ἂν ὅλοι ὁ κοινὸς ὄντοδός ποέπει νά καταβληθεῖ. Μὲ τοὺς ἄλλους ἔχουμε πάντα καιρὸ νά λογαριαστοῦμε.

Τ ΩΡΑ πού ὁ γλωσσικὸς ἀγῶνας ἀρχίζει πάλι νά δξύνεται κ' οἱ καθαρευουσιάνοι μᾶς προκαλοῦνε σὲ καινούρια μάχη, κοιτάζουμε γύρω μας γιά νά ἀνακαλύψουμε κείνον πού θὰ μποροῦσε νά διευθύνει τὸν ἀγῶνα μας καί δὲν βλέπουμε κανένα. Ὁ μόνος πού θὰ μποροῦσε μὲ τὸ ὑπέροχο ἀνάστημά του, μὲ τὴν ἐπιβλητικὴ του φωνή, πού κ' οἱ ὄντοδοι του ἦναι τρέμανε, ἀτρόμητος, ἀλύγιστος, ἀκατάβλητος, νά κρατήσῃ τὴ σημαία ψηλά, νά φανατίσει, νά ἡλεγκρίσει, νά δώσει τὸν τόνο, νά συγκεντρώσει, αὐτὸς κάναμε ὅτι μπορέσαμε γιά νὰ τὸν ἀπογοητεύσωμε καί νὰ τὸν κρατήσωμε μακριὰ μὴν χρινόντας τὸν ἄξιο οὔτε τὸνομά του νά ἀνασέσωμε. Ἄς βγεῖ τῶσα ὁ κ. Παπαντωνίου μὲ τὰ «Ψηλὰ Βουνά» του, ἢ ὁ κ. Ξενοπούλου πού καί γιά τὸ Σεβαστοπούλειο ἀκόμα βοήθη νά πῆ καλὰ λόγια στὴ «Διάπλαση» ἢ ὁ κ. Καμπάνης μὲ τὰ ὄντοδοι του στὸ «Βαλκανικὸ Ταχυδρομικὸ» κ' ὅλοι οἱ ἄλλοι φοβεροὶ καί τρομεροὶ δημοτικιστὲς πού στρα-

τολόγησε τὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, νὰ πολεμήσουνε τοὺς καθαρευουσιάνους. Ἐπικίντυνο ἐμπόδιο ὁ Ψυχάρης, περιττὸς κι ὁ «Νουμᾶς» πού γιὰ τὸν πρόσκαιρο θάνατό του ἀκουστήκανε ἀσεβῆ χειροκροτήματα καὶ κραυγὲς ἀναζούφισης ἀπὸ στήθη στενά, βαρεῖα πατημένα. Ἔτσι ὑπολείπεται μόνο ὁ «Ἐλεύτερος Τύπος» τοῦ κ. Καβαράκη ἢ ἡ «Ἐστία» γιὰ νὰ μᾶς διαφεντέψει. Καὶ περιμένουμε νάκούσουμε τὴν εὐγλωττη καὶ σοφῆ φωνή τους νὰ βάζει στὴν πρόπευσα θέση τὰ γλωσσικά μας πράγματα.

Η ΝΕΑ σταυροφορία πού κηρύττουμε πᾶλε οἱ καθαρευουσιάνοι, πού ἐμᾶς μᾶς κάνει ἀπλῶς νὰ γελᾶμε ὄχι γιὰ τὴν ὑποτιμοῦμε τὴ σημασία της, μὰ γιὰ τὴν περιμέναμε· σὰν κάτι τι φυσιολογικὸ, φανταζόμαστε τί τρομερὴ ἐπίδραση θάχει ἀπάνου στὸν κ. Ξενοπούλου καὶ τοὺς ἄλλους πού ἀσχολοῦνται ἐμβριθῶς στὴ σύνταξη τοῦ καινούριου ἀναγνωστικοῦ. Οἱ μετριοπαθέστατοι κι ἀθῶοι αὐτοὶ δημοτικιστὲς πού εἴτανε κι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τους πρόθυμοι νὰ κάνουνε ἕνα σωρὸ ὑποχώρεσες γιὰ νὰ εὐχαριστήσουνε τοὺς καθαρευουσιάνους καὶ νὰ προλάβουνε τὴν ἀντίδραση, τώρα θὰ εἶναι τέλεια τρομοκρατημένοι καὶ θὰ συλλογιοῦνται μὲ τί τρόπο, δηλαδὴ μὲ ποιὲς μεγαλύτερες ὑποχώρεσες, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς ἐξευμενίσουνε. Ριζικὴ λοιπὴν ἀναθεώρηση στὸ πρόγραμμα τῆς γλώσσας τοῦ βιβλίου. Αὐτὸ παθαίνουνε ὅσοι δὲν ἔχουνε χαράξει ὀρισμένη γραμμὴ παρὰ ἀφήνουνε νὰ τοὺς διεκθύνουνε τὰ δημιουργούμενα ρεύματα.

Α ΦΟΥ ζήτησε γίλιες φορὲς ἡ «Κοινωνία» τὴν κατάνηση τῆς ἐπίσημης λογοκρισίας γιὰ νὰ μπορεῖ ὁ καθένας νὰ ἐκφράζει λεύτερα τὴν ἰδέα του, ἐργεταί τῶσα ἢ ἴδια καὶ ἰδοῖται καὶ μιὰν ἄλλη δική της. Ἔτσι δὲν ἐπιτοῦρεται πιά νὰ δημοσιευτεῖ τίποτα σοσιαλιστικὸ πού δὲ θάγει τὴν εὐλογία καὶ τὴν συγκατάθεση τοῦ Μεγάλου Ποντίφηκα τοῦ σοσιαλισμοῦ, τοῦ διεκθινωτῆ τῆς «Κοινωνίας». ὅπου πρέπει νὰ στῆκνονται τοῦ λοιποῦ ὅλα τὰ σοσιαλιστικὰ δημοσιεύματα. Αὐτὰ πῶς νῶσθη καὶ συνιδροσση τοῦ σοσιαλιστικοῦ περιοδικοῦ «Γράχος». πού τόλμησε νὰ ἐκδοθεῖ γωοὶς τὴν ὑψηλὴ ἀδεια τοῦ Ποντιφηκάτου τῆς «Κοινωνίας».

ΕΞΕΔΟΘΗ

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ :

„ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ“

ΜΕ ΠΡΟΛΟΓΟ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΠΑΡΟΡΙΤΗ

σὲ χαρτὶ καλὸ καὶ μὲ χρωματιστὸ ἐξώφυλλο καὶ πουλιέται δοχ. 3 στὰ Γραφεῖα τῆς Ἐταιρείας «ΤΥΠΟΣ» (ὁδὸς Σοφοκλέους 3) καὶ σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα. Στὶς ἐπαρχίες καὶ στὸ ἐξωτερικὸ στέλνεται δίχως παραπανιστὸ ἔξοδο γιὰ ταχυδρομικά.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΤΑΞΙΔΙ Τ' ΑΔΕΡΦΟΥ ΜΑΣ

4-

Γκούχου ! Γκούχου !! Πρώτη ἡ γάτα πετάχτηκε ὀξω· ἡ μάννα μας σάλεψε ἀπὸ τὴ θέση της, οκοῦπισε τὰ μάτια της καὶ τινάχτηκε στὴν ἀλὴ κι ὄλοι κινηθήκαμε νὰ τότε δεχτοῦμε. Δὲν πρόφτασε καλὰ νὰ ξεπνυθῆ καὶ νὰ στρώσουμε τὸ τραπέζι, δι' ἀκούσαμε ἕνα χτύπο στὴν δεξὴν ἄκρη ἀσυνήθιστο. Ὁλοὺς μας κάποια ταρῆχὴ μᾶς βόσκησε καὶ μιὰ περιέργεια γιὰ τὸν ἀσυνήθιστο χτύπο. Ἐτρεξεν ἕνας ἀπὸ μᾶς καὶ σὶδ λεγτό, ὡς πὸν νάλλῆξῃ ὁ πατέρας μιὰν ὀμιλία, νὰ καὶ πρόβαλε στὴ θύρα μὲνα καλὰθι γεμάτο καὶ μὲνα γράμμα σὶδ χέρι.

— Ἀφεντίς, εἶπε, αὐτὰνὰ ἴσσειλ' ὁ Γεώργης.

Ὁλοὶ πεταχτήκαμε πάνω του. Ἡ μάννα μας λὴθη κε σὲ δάκρυα κίῶπαξε τὰ καλὰθι καὶ τὸ γράμμα. Ὁ πατέρας ἄφηκε τὰ μαλλιά του ξέπλεγα, θγάζοντας τὸ καλμαῦκι του, καὶ προχωρῶντας δέχτηκε τὸ γράμμα ἀπὸ τὰ χέρια τῆς μάννας μας. Εἴμασσε ὄλοι τρελοὶ. Δὲν ξέραμε τί εἶχαμε. Μ' ἀγού περιέργεια κι ἀνήσυχα κοίταζε καὶ ξανακοίταζε τὸ γράμμα ὁ πατέρας τὸ ἄνοιξε καὶ τὸδωσε σὶδ μεγαλύτερό μας λέγοντας:

— Διδάστο, παιδί μ', διδάστω τί γράφ' κι αὐτός

Τ' ἀδερφοῦ μου τὰ χέρια τρέμανε, κ' ἡ γλώσσα του κόλλησε σὶδ λάρυγγά του, μὰ σινηθε κι ἄρχησι νὰ διαβῆ. Τὸ γράμμα τοῦ Γεώργη καθαρό καὶ ξάστερο δὲν ἔλεγε πολλά, μὰ ἔλεγε θεοῦ καὶ ἀγαπημένα λόγια, παιδιοῦ, πὸν πονεῦσε τοὺς γονεῦς του, τ' ἀδέσγια του καὶ πούχε ἰδανικά γιὰ τὴν τέχνη του.

«Σεβαστέ μου Ἀφεντίς καὶ σεβαστή μου μητέρα. Ἐξέρω πὸν ἡ μητέρα κλαίει τώρα. Ἐξέρω πὸν ὁ Ἀφεντίς θὰ λυπάται γιὰ τὸν δὲν τὸν ἄξ'σα. Ἐξέρω ὀμως πὸν θὰ χαροῦνε νὰ μάθουν δι τὸν θῶθ'κα ὄν' λαχταροῦσα: καλὴ τέχνη καὶ καλὸ μάστορα. Χιτὲς καὶ σήμερα ῥάβω ἕνα ζακέτο. Σᾶς στέλνω κάμποσα πράγματα ἀπὸ τὰ πρῶτα κέρδη μ'. Ἐνα σακίον σὶδ Ἀφεντίς, ἕνα φακιδὸλ' σὶδ μητέρα κ' ἕνα ἰσιθὲ τὸινω γιὰ καφέ, κ' ἕνα καλὰθ' φροῦτα τῆς Ἀδριανούς.

Ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σας καὶ τοὺς ἀδερφοῦς μου, ὁ γιός σας Γεώργης.»

Ποῖαμι δάκρυα ἀνεβλύσανε σὶδ μάτια τῆς μάννας μας, κι ὁ πατέρας οκοῦπισε τὰ μάτια του καὶ μεις χαροῦμενοι ριχτήκαμε πάνω σὶδ καλὰθι. Κόψαμε τὸ ῥάμα τοῦ πανιοῦ πὸν σκέπαζε τὸ καλὰθι καὶ τὸ χέρι τοῦ μεγαλύτερου ἀδερφοῦ ἄρχισε νὰ θγάξῃ τὰ δῶρα: Ἐνα κοντὶ πρῶτα μὲ τὸ τσινμποῦνι καὶ τὸ φακιδὸλι καὶ τὸ γαλάζιο τσινένιο ἰσιθὲ—ὡς τότε σπάνιο πρᾶμα σὶδν τόπο μας—γιὰ τέσσερα φλιζάνια. Ἡ μάννα μας ἰῶπαξε καὶ τὰ φίλησε καὶ τὰ καμάρωσε λαχταριστὰ, σὰ νᾶτανε μπροστά της ὁ Γεώργης, πὸν γιὰ πρῶτη φορὰ τὴν ἐτίκρανε. Ἀναποδογύρισεν ὄστερα καὶ τὸ καλὰθι σὶδν τραπέζι πάνω καὶ χυθῆκανε μωσερὰ ὄρατα ἀπίδια—τὰ φημισμένα τῆς Ἀδριανούς—καὶ μῆλα, κάστανα καὶ ὄν' ἄλλο καλὸ. Ὁλοὶ σὰν τρελοὶ ριχτήκαμε σ' ὄρατο δῶρο τοῦ ἀδερφοῦ μας, ἀρπάξαμε ὁ καθένας δι τὸν τοῦθε σὶδ χέρι λευτεροῦ τώρα, καὶ γευτήκαμε τὰ ζουμερὰ φροῦτα. Τὸ φαγητὸ σὶδν μεταξὺ κρύωσε, ἡ πεινά μας τῶκισε κ' ἡ χαρὰ πλημμυρίζοντας μέσα μας ἐγίῶμισε τὴν ψυχὴ ἀπὸ ἄ-